

Nowa strona narodowa obiegowych monet euro

(2022/C 364/03)

Obiegowe monety euro mają status prawnego środka płatniczego w całej strefie euro. W celu poinformowania podmiotów obracających monetami w ramach swojej działalności, a także ogółu społeczeństwa, Komisja ogłasza wszystkie nowe wzory monet euro ⁽¹⁾.

12 lipca 2022 r. Rada Unii Europejskiej zdecydowała, że Republika Chorwacji spełnia warunki niezbędne do przyjęcia euro w dniu 1 stycznia 2023 r. ⁽²⁾

Od 1 stycznia 2023 r. Republika Chorwacji będzie zatem emitować monety euro, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez EBC wielkości emisji (por. art. 128 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej).

			
1 eurocent	2 eurocenty	5 eurocentów	10 eurocentów
			
20 eurocentów	50 eurocentów	1 euro	2 euro

Państwo emitujące: Republika Chorwacji

Data emisji: 1 stycznia 2023 r.

Opis motywów:

1, 2 i 5 centów: Litery głagolicy z chorwacką szachownicą w tle

W środkowej części monety znajduje się ligatura złożona z liter „HR” zapisanych kanciastą głagolicą. HR jest oficjalnym kodem Chorwacji zgodnie z normą ISO 3166-1 alfa-2. Głagolica jest najstarszym alfabetem słowiańskim i – obok cyrylicy – jednym z dwóch alfabetów słowiańskich. Choć głagolica powstała na bazie alfabetu greckiego, to jest osobnym pismem alfabetycznym, prawdopodobnie opracowanym przez Konstantyna, nazywanego też Filozofem (św. Cyryla), w celu promowania chrześcijaństwa wśród narodów słowiańskich. Chorwaci zaczęli posługiwać się głagolicą w drugiej połowie IX wieku i przed końcem XII wieku byli jedynym narodem, który używał tego pisma i rozwijał je. W 1483 r., zaledwie 28 lat po Biblii Gutenberga, w Chorwacji wydano „Misal po zakonu rzymskiego dwora” (Missale Romanum Glagolitice) – pierwszą księgę wydrukowaną w chorwackim języku starocerkiewnosłowiańskim, zapisaną chorwacką (kanciastą) głagolicą. Był to pierwszy inkunabuł w Europie, który nie został wydrukowany w alfabecie łacińskim ani po łacinie. Głagolica była używana w Chorwacji aż do pierwszej połowy XIX wieku, stając się ważnym elementem chorwackiej tożsamości. Po prawej stronie, poniżej ligatury „HR” znajduje się chorwacka szachownica – część godła Republiki Chorwacji. Po środku na górze znajduje się rok emisji, a po środku na dole – nazwa państwa emitującego. Na zewnętrznym otoku monety umieszczonych jest dwanaście gwiazd flagi europejskiej.

⁽¹⁾ Zob. Dz.U. C 373 z 28.12.2001, s. 1, Dz.U. C 254 z 20.10.2006, s. 6 oraz Dz.U. C 248 z 23.10.2007, s. 8 zawierające odniesienia do pozostałych monet euro.

⁽²⁾ Decyzja Rady z dnia 12 lipca 2022 r. w sprawie przyjęcia przez Chorwację euro w dniu 1 stycznia 2023 r. (Dz.U. L 187 z 14.7.2022, s. 31).

10, 20 i 50 centów: Nikola Tesla z chorwacką szachownicą w tle

W środkowej części monety znajduje się podobizna Nikoli Tesli otoczona liniami pola magnetycznego. Linie rozciągają się od portretu do otoku w formie 12 gwiazd, co ma symbolizować związek Nikoli Tesli z państwami członkowskimi UE, w których spędził część życia. Nikola Tesla, chorwacki, europejski i amerykański wynalazca pochodzenia serbskiego, urodził się w Chorwacji w miejscowości Smiljan 10 lipca 1856 r. Uczęszczał do szkoły w Chorwacji w Smiljanie, Gospiciu i Karłowcu, gdzie ukończył szkołę. Jego patenty i prace teoretyczne stworzyły grunt pod globalną elektryfikację, a prace w dziedzinie prądu elektrycznego o wysokiej częstotliwości i bezprzewodowej transmisji fal elektromagnetycznych uutorowały drogę rozwojowi technologii radiowej i telekomunikacji. Jeden z jego najsłynniejszych wynalazków, transformator Tesli (cewka Tesli), wynaleziony w 1891 r., został wykorzystany do produkcji energii elektrycznej wysokiego napięcia i prądu przemiennego o wysokiej częstotliwości. Na 11. Generalnej Konferencji Miar w 1960 r. termin „tesla” został przyjęty jako jednostka indukcji magnetycznej. Na lewo od portretu Tesli i linii pola magnetycznego znajduje się chorwacka szachownica – część godła Republiki Chorwacji. Na górze po lewej stronie między liniami pola magnetycznego znajduje się nazwa państwa emitującego, natomiast rok emisji znajduje się na dole po prawej stronie.

1 euro: Kuna z chorwacką szachownicą w tle

Strona narodowa monety o nominale 1 euro przedstawia kunę z chorwacką szachownicą w tle. W środkowej części strony narodowej tej monety umieszczono sylwetkę kuny. To szybkie i zręczne zwierzę z pięknym ciemnobrązowym futrem i żółtą łatą na szyi i klatce piersiowej jest symbolem chorwackiej waluty. W średniowieczu w Sławonii, na wybrzeżu chorwackim i w Dalmacji skóry kun stosowane były do płatności podatków w naturze („kunovina” lub „marturina”). Stały się one jednostką rozliczeniową, a następnie funkcjonowały jako pieniądź we współczesnym znaczeniu tego słowa. Motyw kuny pojawiał się też na denarach

bańskich od pierwszej połowy XIII w. do końca XIV w. Był to pierwszy motyw, jaki znalazł się na chorwackich monetach, i stąd jego znaczenie w historii chorwackiej waluty i chorwackiego skarbu państwa. Obok kuny znajduje się chorwacka szachownica – część godła Republiki Chorwacji. Nazwę państwa emitującego „HRVATSKA” umieszczono po lewej stronie na górze, a rok emisji „2023” po prawej stronie na dole.

2 euro: Mapa Republiki Chorwacji z chorwacką szachownicą w tle

W środkowej części monety znajduje się symboliczna i stylizowana reprezentacja geograficzna Republiki Chorwacji. Charakterystyczny i rozpoznawalny kształt geograficzny Chorwacji odzwierciedla zarówno jej cechy geograficzne, jak i uwarunkowania historyczne. Chorwacja rozciąga się od rozległej Kotliny Panońskiej, przez Góry Dynarskie, po wybrzeża Adriatyku. Ma jedną z najbardziej rozbudowanych linii brzegowych na świecie, z bardzo dużą liczbą wysp. Połowa terytorium Chorwacji znajduje się w regionie Kotliny Panońskiej, jedna trzecia w nadmorskim regionie Adriatyku, a pozostała część w regionie Gór Dynarskich. Aby osiągnąć harmonię projektu monety, za mapą geograficzną Chorwacji umieszczono chorwacką szachownicę – część godła Republiki Chorwacji. Symetria i regularność szachownicy kontrastują z „naturalnością” granic. Rok emisji umieszczono na środku po prawej stronie. Na dole po lewej, równoległe do linii wybrzeża, znajduje się nazwa państwa emitującego. Napis na brzegu monety to przepiękne słowa pochodzące z Hymnu do Wolności „O lijepa, o draga, o slatka slobodo” („O piękna, o droga, o słodka wolności”), który pochodzi z „Dubravki” – sielanki dramatycznej autorstwa XVII-wiecznego pisarza Ivana Gundulicia.
